

Framtid

NR 2 2009 • EN TIDNING FRÅN FALKENBERGS KOMMUN

FALKENBERG

LJUSNANDE FRAMTID

Hellre Falkenberg
än fortsatta
studier? s 8

Ett riktigt hundliv s 14

Tuffa bud för politiker
i budgettider s 4

FALKENBERG
Hitta det här

Sommartid är vår högkonjunktur!

Nu är sommaren här och förhoppningsvis håller vårens fina väder i sig. Men en och annan regndag är nödvändig för jordbruket, trädgårdarna och handeln och tillhör också de "det fina vädret". Sommaren har stor betydelse för vår kommun som har en så stor turismnäring. Turismen har här ökat rejält de senaste åren och vi har alla möjligheter att få den att växa ännu mer. Ta chansen i sommar och se hur vi kan utveckla den ytterligare. Med den just nu så billiga kronan kommer det säkert också bli många fler utlandsturister från främst Danmark och Norge. Samtidigt blir det också mycket billigare för oss svenskar att semestra här hemma och alla är självklart lika välkomna hit!

En som har hittat och samlat smultronställen i vår kommun är Lisa Lemke som presenteras i tidningen. I hennes bok kan man hitta nya platser som visar vilken fantastiskt plats på jorden vi har här i vår kommun. Det är så inspirerande bilder på intressanta och vackra platser och ändå är långt ifrån allt med!

Nu har kommunfullmäktige beslutat om nya budgetramar till följd av lågkonjunkturen. Det är många timmar, dagar och veckor som läggs ner från politiker och tjänstemän för att få fram så bra beslut som möjligt. Det är en stor besparing vi gör och det är många gånger väldigt kännbart och svårt. Men det är inte desto mindre nödvändigt. Det blir än mer kännbart om vi inte rättar mun efter matsäck.

Vi arbetar ständigt med att bättre kontrollera kvalitén inom den kommunala verksamheten och utveckla den. Det har vi också lyckats med, kunde vi konstatera när Sveriges kommuner och landstings undersökning "kommunkompassen" nyligen presenterades. Vi har blivit betydligt bättre sedan förra mätningen. Nu har vi nominerats som en av fyra kandidater till Sveriges IT-kommun och var nära att bli nominerade som årets kvalitetskommun. Det är väldigt roligt och jag känner stor tacksamhet till all personal för dessa resultat.

Trevlig sommar!

Mari-Louise Wernersson
Kommunstyrelsens ordförande

- s 3 Smartare vindkraft utvecklas i Falkenberg.
- s 5 Ingen dans på rosor att banta kommunens budget.
- s 6 Nyinflyttad ser kommunen med fräscha ögon. Kulinariska stopp på hemmaplan.
- s 8 Ungdomar lämnar skolan – och Falkenberg? Men sedan då?
- s 12 Mycket fotarbete för utvecklad landsbygd.
- s 14 Liten by i Falkenberg perfekt läge för vida berest konsult.
- s 16 Vad händer i Falkenberg? Se sommarens kalendarium.

VINDKRAFT PÅ TVÄRS

Vertikala vindkraftverk lättare att bygga och serva

Fyra vertikala vindkraftverk ska byggas i Falkenberg. Nu håller kommunen på och drar upp planerna för den fortsatta utvecklingen tillsammans med företaget Vertical Wind.

Det är Uppsalaföretaget Vertical Wind, som på uppdrag av Falkenberg Energi och E.ON ska bygga fyra 200 kW vertikala vindkraftverk i Falkenberg.

Vindkraftverk med en vertikal vindturbin är i sig ingen nyhet, det finns små sådana i Kina.

– Det nya är helhetslösningen, säger Jens Melin vid Falkenberg Energi.

Den direktdrivna generatoren står på backen, inte 60 meter upp. Det vertikala vindkraftverket har inte så många rörliga delar som kan krångla och gå sönder. De tunga delarna i anläggningen finns nära marken vilket medför lägre investeringskostnader och kostnader för drift och underhåll. Det har ingen växellåda, som förut skapat problem, vilket ger säkrare drift. Tornet är av klenare konstruktion.

Generatoren är utvecklad vid Uppsala universitet och företaget Vertical Wind har sitt ursprung från universitetet.

Lägre och tystare

Det första vertikala vindkraftverket ska börja byggas vid motorvägen och MacDonalds inom kort och ytterligare tre planeras till hösten 2010. De kommer att bli 40 meter höga (de som finns där nu är 60 meter). De tre vingarna är 24 meter långa varav hälften sticker ovanför tornet.

– Vertikala vindkraftverk snurrar lite långsammare och det gör dem också tystare, säger Jens Melin.

Planen är att företaget Vertical Wind ska etablera sig i Falkenberg, vilket ska

▲ Annorlunda vindkraftverk. De första i Sverige med vertikala vingar byggs vid motorvägen i Falkenberg. Foto Vertical Wind

Bland de bästa i landet

Falkenberg Energi rankas som fjärde mest miljövänliga energibolag. Enbart förnybara energislag. Både handlare och producent. 25 procent av elen kommer från vindkraft. Erbjuder även vindandelar. Se mer på www.greenpeace.org/sweden/energibolag/.

medföra arbetstillfällen för ett antal personer.

– Vi räknar med att avtalet mellan oss och företaget blir klart inom kort, säger kommunens näringslivschef Jan Stålnacke.

Att hitta hållbara lösningar för energiframställning står högt upp på energibranschens dagordning. Målet är teknisk energi, både när det gäller pris och miljöpåverkan. Förhoppningen är att vertikala vindkraftverk ska bli mer kommersiellt gångbara än de traditionella.

Framtid
FALKENBERG

Ges ut av Falkenbergs Kommun,
311 80 Falkenberg
Tel: 0346 – 88 60 00

Ansvarig utgivare: Rolf Landholm
Kontaktperson: Barbro Odelberg

Produktion: Ordförandet

Omslagsfoto: Christel Lind.

Rickard Lundgren, Ida Johansson, Oskar Andersson och Alexandra Tham Johansson är redo att ta nästa kliv i livet. Men vart?

Text och bild om inte annat anges: Anne Jönsson

Grafisk form: Buddy

Tryck: Falk Graphic Media

Skicka gärna tips och synpunkter på tidningens innehåll till

framtidfalkenberg@falkenberg.se eller Barbro Odelberg, Falkenbergs Kommun, 311 80 Falkenberg

Mer information om Falkenberg

www.falkenberg.se

Kerstin Angel

har mött väljarnas missnöje

Tufft vara politiker i kristider

– Jag har många gånger frågat mig varför jag utsätter mig själv för detta. Men ångnat mig, det har jag inte gjort.

Orden är Kerstin Angels. Det senaste halvåret har hon som ordförande i Falkenbergs barn- och utbildningsnämnd, haft det föga avundsvärda uppdraget att prioritera bort en rad verksamheter som kommunen inte har pengar till.

Just barn- och utbildningsnämnden har ett extra tufft sparkrav på sig, eftersom verksamheten förra året gick med underskott.

Det är politikerna som får ta ansvaret och också kritiken när kommunen tvingas sänka sina kostnader. Men i realiteten kan inte politikerna påverka hur mycket pengar som finns att fördela. Det är bara hur besparingarna görs som Kerstin Angel och hennes politikerkolleger kan besluta om. Och där är hon också beredd att stå för de beslut som tas.

– Jag har ibland känt mig helt ensam i detta som nämndordförande. Det är jag som får möta människorna och svara upp för det som händer, säger Kerstin Angel. Men det är i det här läget som man växer som politiker. Det är då man får bekänna färg.

Kerstin har fått en hel del reaktioner från allmänheten på de besparingar som presenterats. Det handlar framför allt om kulturskolan som får flytta till andra loka-

ler och får mindre pengar till lärare och grupper. Den föreslagna stängningen av hörselskolan i Heberg har också vållat få men starka protester.

– I diskussioner med oroliga och ledsna medborgare får man det lätt till att det är jag som inte vill människorna väl. Men det handlar om sånt vi inte kan styra över.

Lyssna men inte ta åt sig

– Jobbigast är det när man angräps för saker som inte är sanna, som att vi skulle vilja stänga kulturskolan helt. Det har aldrig varit aktuellt, säger Kerstin. Jag får

lära mig att inte ta åt mig personligt samtidigt som jag inte får skärma av mig från människors åsikter.

Ordförande i barn- och utbildningsnämnden blev centerpartisten Kerstin Angel efter förra valet 2006. Det föregående fyra åren var hon ordinarie ledamot i nämnden.

Kerstin Angel är både vanlig och ovanlig som fritidspolitiker. De flesta är äldre. Hon är 45 år, gift och har fyra barn. Just nu har hon inget jobb vid sidan av politiken, som motsvarar ungefär

– Det är jobbigast när man angräps för saker som inte är sanna, säger Kerstin. Jag får lära mig att inte ta åt mig personligt samtidigt som jag inte får skärma av mig från människors åsikter.

Foto Christel Lind

en halvtid. Att politiker skulle vara välbetalda håller hon snarligen inte med om.

– Vi tjänar så lite att jag är rädd att folk skulle förlora respekten för mig om de fick veta hur lite det är, säger Kerstin Angel.

Det är alltså inte för pengarna hon ägnar så mycket av sin tid åt att sätta sig in i olika politiska frågor, delta i sammanträden och partimöten. Men vad är det då som lockar?

– Jag vill bidra med det jag kan, vara med och påverka. Det är intressant och lärorikt, jag får vara med om mycket som är givande.

Jobbigare i motvind

Att vara fritidspolitiker i goda tider är ganska lätt, menar Kerstin Angel som sett både det goda och det dåliga. Det är i dåliga tider som engagemanget sätts på prov. Många lämnar också sina uppdrag när de inser att tiden eller engagemanget inte räcker till. Sedan valet 2006 har ett 50-tal förtroendevalda hoppat av olika förtroendeuppdrag i kommunala nämnder och styrelse i Falkenbergs kommun. Ofta är det yngre kvinnor som väljer att sluta.

Men att vanliga kloka medborgare orkar och vill engagera sig politiskt är själva förutsättningen för demokratin i Sverige. Utan alla dessa män och kvinnor som offerar en hel del av sin fritid för att ta ställning i olika politiska frågor skulle inte samhället fungera. Då skulle alla beslut fattas av anställda tjänstemän, eller kanske av diktatorer.

– Det är inte vem som helst som kan ta ett sådant här uppdrag, konstaterar

Kerstin Angel. Man har visserligen rätt att ta ledigt från jobbet för politiska uppdrag. Men i praktiken kan det vara svårt eftersom förtroendeuppdragen kräver att man ställer upp på olika tider. Ekonomin är också ett hinder.

Minskande inkomster

En del människor går in i politiken i akt och mening att göra karriär, de siktar in sig på toppjobb i kommunen eller en riksdagsplats. Men de allra flesta vill bara vara med och göra en insats. Kerstin Angel tillhör den senare kategorin.

– Några uttalade politiska ambitioner har jag inte. För mig är det viktigast att göra ett bra jobb den här mandatperioden. Väljarna får "säga sitt" i valet, först efter det tar jag ställning till eventuella fortsatta uppdrag. Hon säger att hon inte är beredd att ställa upp på beslut som strider mot hennes egna grundprinciper, då avgår hon hellre. Men att ta ansvar för de väl genomtänkta besparingar som nu ska genomföras har hon inga problem med.

När det stod klart att barn- och utbildningsnämnden måste spara åtskilliga miljoner i nästa års budget lade tjänstemännen på förvaltningen fram ett "smörgåsbord" av olika förslag. Sedan blev det Kerstin och företrädarna för de andra borgerliga partierna som fick välja och vraka bland förslagen. Tjänstemännen fick undersöka närmare hur olika besparingarna skulle slå mot berörda parter. Majoritetens ambition var att i första hand spara på verksamheter inom skola och barnomsorg som är frivilliga för kommunerna och därmed försöka undvika att sänka kvaliteten i förskola, grundskola och gymnasieskola. Det mesta inom skolans värld är ju styrt av olika lagar och förordningar.

Trots allt finns det en förståelse för att kommunerna tvingas skära ner sina kostnader. Ingen har ju kunnat undgå att höra och läsa om den globala ekonomiska krisen. Och det gör i alla fall jobbet lite lättare för Kerstin Angel och hennes politikerkolleger som kämpar med krympande tillgångar till verksamheter som alla helst skulle vilja låta växa och utvecklas.

Text Barbro Odelberg

Budgetfakta

Falkenbergs kommun gör upp en budget för kommande år och budgetplaner över intäkter och kostnader de två nästkommande åren. Den lågkonjunktur som drabbat oss innebär att fler människor arbetar färre antal timmar, eller i värsta fall förlorar jobbet. Det innebär i sin tur att det betalas in mindre i skatt till kommunen. Även om inte Falkenbergs kommun drabbats av så många uppsägningar påverkas kommunens skatteintäkter av den statens system för skatteutjämning. Det ska utjämna skillnaderna mellan kommuners inkomster – ta från rika kommuner och ge till fattiga.

Den prognos över skatteintäkterna som Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, gjorde i april i år innebär att Falkenbergs kommunala intäkter minskar med nära 42 miljoner kronor i förhållande till budgeten. Nästa år väntas intäkterna minska med 55 miljoner. Görs ingenting uppstår ett kraftigt underskott. I princip får aldrig en kommun driva sin verksamhet med förlust, även om det väntas bättre tider. Alltså måste man spara. Det totala besparingsbehovet fördelas på de olika verksamheterna i kommunen av kommunfullmäktige.

Cirka 88 procent av kommunens totala budget går till barn och utbildningsnämnden och socialnämnden. Alltså drabbar merparten av besparingarna dessa nämnder. Exempelvis ska barn- och utbildningsnämnden, som har hand om skolorna och barnomsorgen, spara 16 miljoner nästa år. Besluten om exakt var pengarna ska tas fattas av respektive nämnd på förslag från tjänstemännen på förvaltningen.

Totala skatteintäkter för Falkenbergs kommun är ungefär 1,84 miljarder kronor på ett år. Därav betalar kommuninvånarna själva 1,38 miljarder i kommunal inkomstskatt. Resten är inkomstutjämning 370 mkr från andra kommuner och staten samt statsbidrag med mera.

Ny i stan och inte hemmablind

När Lisa Lemke flyttade till Falkenberg för snart tre år sedan, hade hon till en början svårt att hitta svamp. Nu har hon inte bara funnit bra svampställen utan också över hundra smultronställen.

Svamp är en av Lisa Lemkes passioner. Hon lever nämligen inte bara av mat. Mat är också hennes levebröd. Hon arbetar nämligen som frilansande matskribent och tycker att Falkenberg är en tacksam bas för en sådan verksamhet.

– Mina kollegor i storstäderna brukar lyriskt tala med mig om hur fantastiskt det är att kunna handla råvaror direkt hos grossisterna. Men jag kan istället plocka min potatis direkt hos odlaren, se hur grisarna har det hos grisbonden och få tag i de finaste primörer som finns. Det är verkligen lyx för en matskribent.

Närheten till duktiga gårdsproducenter är en annan faktor som Lisa Lemke prisar högt och hon försöker i största möjliga mån använda sig av lokala råvaror både i sin egen matlagning och i sina recept.

– Man möter otroligt duktiga matmänniskor och mycket bra råvaror om man åker runt i kommunen, berättar Lisa och delar med sig av några av sina favoriter bland gårdsproducenterna. (Se ruta på nästa sida.)

Med turistglasögon på

För fem år sedan startade hennes man en restaurang i bygden och för snart tre år sedan flyttade de hit från Göteborg. Som nyinflyttad upptäckte Lisa Lemke många nya sidor av Falkenberg än dem hon sett som besökare.

– Jag fick upp ögonen för den variation som finns i kommunen, upptäckte smultronställen och blev förälskad i mina nya hemtrakter.

Hon fick idén att göra en bok där 101 falkenbergare skulle dela med sig av sina bästa smultronställen.

– Det är så lätt att bli hemmablind och glömma bort allt det vackra man har runt omkring sig. Istället skulle jag önska att

▲ Lisa Lemke utanför fårhagen vid Åtran i Falkenberg. Ett av hennes egna smultronställen.

man med jämna mellanrum kunde ta på sig de där turistglasögonen som man har på sig när man är på semester och återupptäcka sin hemtrakt. Det är ju en fantastiskt unik kommun vi lever i.

Annars har Lisa Lemke sin eget sätt att undvika hemblindheten.

– När vi flyttade till Falkenberg sa vi att vi skulle flytta till Italien om fem år för att lära oss göra korv. Men även för att få flytta tillbaka till kommunen och fortfarande se på sin hemtrakt på det där sättet som man gör när man är ny på en plats. För tillbaka hit till Falkenberg, det kommer vi garantera!

Vänortssamarbete i förändring Mer nytta än nöje

– Jag tror att vänortssamarbetet i framtiden får en annan inriktning, mer baserat på ömsesidig nytta, kanske inom teknik, kommunal förvaltning och näringslivskontakter. Det säger Claes Dollander som arbetar med internationella frågor inom Falkenbergs kommun. Vänortsutbytet är en gren av detta.

I slutet av april besökte en delegation från Falkenberg den polska vänorten Gniezno. Det var 20 år sedan vänortssamarbetet etablerades och det firades bland annat genom att musik- och estelever från Falkenberg framträdde med en konsert och en konstutställning. En fotoutställning från Falkenberg visades också.

Utbytet med Gniezno är mer intensivt än med Falkenbergs övriga vänorter – finska Pieksämäki, danska Faaborg-

► Elever från Falkenbergs kulturskola gav konsert på ett torg i Gniezno där det 20-åriga vänortsutbytet mellan de båda kommunerna firades i april. Foto: Stig Agnåker.

Midtfyn, norska Ullensaker, isländska Borgarfjörður och färöiska Leirvik.

Vänortssamarbete har traditionellt handlat om kultur, sport och utbildning. Claes Dollander, som har i uppdrag att utarbeta en ny policy för verksamheten, ser att en förändring är på gång.

– Antalet vänorter är inte så viktigt – det är inriktningen som räknas, och hur mycket pengar man vill satsa på samarbetet, säger han.

Det är en blygsam summa pengar som Falkenbergs kommun avsätter för vänortsutbytet – 70 000 kronor. Men att till exempel skicka iväg skolklasser till ett annat land kostar mycket pengar, därför söker Claes Dollander bidrag från andra håll. Det hade nyligen en klass från Tullbro skolan glädje av då den åkte till Borgarfjörður på Island

– Det ursprungliga syftet med nord-

iska vänorter var ”nordisk förbrödring”. Nu kanske man mer kommer att se till vilken ömsesidig nytta man kan ha av utbytet, menar Claes Dollander.

Ett exempel var när Gniezno bjöd in representanter från alla sina tio europeiska vänorter till en miljökonferens. Det innebar att kretsen av kontakter mångfaldigades, något som Falkenberg kan ha nytta av i framtiden.

Det utbyte som Falkenbergs kommun har med kinesiska Shijiazhuang ingår inte i vänortssamarbetet. Shijiazhuang kallas systerstad och samarbetet är inriktat på affärsverksamhet och utbildning. Kanske är det så vänortsutbytet kommer att se ut i framtiden.

Text Barbro Odelberg

Provsma traktens kulinariska finesser

Man ska inte gå över ån efter vatten. Det finns många skäl att prova de lokala matprodukterna. De produceras miljövänligt nära, de bidrar till kommunens levande landsbygd och så smakar de gott. Prova gärna.

- ❖ Smarriga ostkakor tillverkas i Källsjö Mejeri i Falkenbergs norra kroker. Fyra lantbrukare har börjat förädla sina egna råvaror. De gör även kalvdans och sötost om man ber dem.
- ❖ Den som vill äta KRAV-certifierat kan besöka Kulturgården Björkekullen Bråtadal i Åkulla bokskogar.
- ❖ Lynga Ört & HavRo ekoodlar örter och äpplen mellan Glommen och Morup.
- ❖ Säsöngens ekoodlade rotfrukter säljs på Tångagård utanför Långås.

- ❖ De som knacker på Ekomuseum Sandbolet kan bese örtagård och orangeri och få fika eller lunch om de ringt i förväg.
- ❖ Berte Kvarn utanför Slöinge mal traktens mjöl. Köp spelt/dinkelmjöl och baka nyttigt bröd.
- ❖ Gudmundsgårdens ekologiska charkuteri med många egentillverkade delikatesser finns utanför Slöinge.
- ❖ Ugglarps grönt säljer frukt och grönsaker året runt – mest under sommarhalvåret förstås.
- ❖ Turessons Gårdsbutik i Bölse säljer charkvaror och styckningsdelar från egna grisar samt välmörat kalv- och nötkött från Sotared.
- ❖ Suseå Chokladfabrik är ett gränsfall – den ligger faktiskt i Getinge. Men är det gott så är det. Och närproducerat är det ändå. Mer information på www.kulinariskresa.se

Falkenberg årets IT-kommun?

Fyra kandidater tävlar om titeln Årets IT-kommun – Falkenberg är en. Prisutdelningen sker den 17 november i samband med KvalitetsMässans invigningsgala på Göteborgsoperan. Övriga tre nominerade är Järfälla, Stockholm och Täby. Den kommun som har lyckats bäst med att använda IT för att utveckla och förbättra kommunens verksamhet och demokrati vinner. Falkenbergs satsning på projektet En-till-en, bärbara datorer var till alla elever i årskurserna 7 – 9, är en av de saker som kommunen framhållit i sin ansökan till årets IT-kommun.

Den ljusnande framtid är deras Men var och hur?

Med gymnasiet i ryggen och studentmössan på huvudet, är bortåt 420 ungdomar i Falkenberg beredda att ta nästa kliv ut i livet. Väljer de fortsatta studier eller arbete? Blir det Falkenberg, en storstad eller kanske Polen? Kanske blir det både och.

Falkenbergare i gemen har en förhållandevis låg utbildningsnivå. Och så kommer det att förbli om inte ungdomarna väljer annorlunda än sina föräldrar. Och om näringslivet här inte börjar efterfråga fler akademiker.

Kenneth Vikström är chef på Arbetsförmedlingen i Falkenberg. Han konstaterar att kommunens näringsliv sällan ställer krav på högre utbildning.

– Här finns varken sjukhus, högskola, länsstyrelse eller statlig myndighet.

– Det finns många jobb inom handel, turism, restaurang och tillverkning, där man kan få jobb utan krav på utbildning.

Fördelen är att de 200 ungdomar som är utan jobb i Falkenberg just nu snart hittar ett nytt jobb..

Nackdelen är att detta inte väcker behovet av fortsatt utbildning. Innan man vet ordet av har man skaffat villa, Volvo och vovve och sedan är det inte så lätt att nöja sig med studentrum och studiemedel.

Hela menyn

Flera faktorer påverkar ungdomars studieinriktning, främst föräldrars utbildning och inställning samt arbetsmarknadens efterfrågan. Men alla ungdomar borde få tillgång till hela menyn innan de bestämmer sig.

– Därför krävs aktiv studie- och yrkesvägledning så att eleverna får kunskap om alla valmöjligheter och inte bara till de närmaste alternativen, säger Eva Ferndahl vid Högscoleverket.

Att redan vid 15 års ålder tvingas välja sin framtida yrkesinriktning kan tyckas tufft. Men sista ordet behöver inte vara sagt då.

– Val av studieprogram är visserligen viktigt men det kan kompletteras av

kursvalet – vissa krävs och vissa meriterar inför fortsatta studier, säger studie- och yrkesvägledare Veronica Lindhe. Den som vill bli polis måste exempelvis se till att läsa historia på gymnasiet.

– Vi försöker inte påverka elevernas studieval, säger Veronica Lindhe. Men vi uppmanar dem att ta extra studiekurser.

– Det är inte vår uppgift att säga vad som är rätt och fel, säger rektor Sven-Åke Bengtsson. Det behövs duktigt folk i alla branscher. Yrken går ofta i arv. I Falkenberg finns många småföretag och förhoppningar om att de ska stanna i familjen.

För bra för att flytta?

Det är gott att leva i Falkenberg. Hav, vackert, bra bostäder, jobb, mitt i världen. Hallänningar blir äldst i landet. Det ska till ett driv för att flytta hemifrån.

De unga vill helst gå på gymnasiet i Falkenberg.

– Grannkommunernas utbildningsalternativ lockar inte många, säger Veronica Lindhe.

– Många har valt yrkesprogram de senaste åren – särskilt byggprogrammet, säger Sven-Åke Bengtsson. Men vårt mål är att fler ska gå vidare till högre studier.

Den låga utbildningsnivån bland falkenbergarna anges ibland både som ett skäl till och en ursäkt för att inte fler ungdomar fortsätter till högre studier efter gymnasiet.

– Skolan ska givetvis uppmanra alla 1 500 gymnasieeleverna att plugga, säger gymnasieledare Mona Ericsson. Vi försöker bland annat stärka kontakterna med den akademiska världen genom att låta några lärare gå på forskarutbildning.

▼▲ Sambandet mellan kunskap och yrkesplaner känns inte alltid klart när man går i skolan. Men sedan. Foto Christel Lind

Övervintrar och rustar sig

Fler än vanligt har sökt till högre utbildningar. Med hopp om att vara rustade med massor av användbara kunskaper, lagom tills mer arbetskraft efterfrågas igen.

De elever som idag utbildar sig för ett arbete inom hälso- och sjukvård väntas få en ljus framtid. Detsamma gäller yrken inom teknikområdet. Däremot blir det tuffare för dem med estetisk och medieinriktning. Här är några prognoser:

↑ Fritidspedagog ↗	Systemvetare ↘
Yrkeslärare ↗	Civilingenjör ↘
Högscoleingenjör ↗	Socionom ↘
Förskollärare ↗	Jurist ↘
Tandläkare ↗	Ekonom ↘
Bibliotekarie ↗	Apotekare ↘
Arkitekt ↗	Konstnär ↘

Drömmar och planer om framtiden

▲ Föräldrars yrkesinriktning påverkar ungdomars planer och drömmar. Ändå ville ingen på bilden bli lantbrukare, trots att flera av deras föräldrar är det.

- ★ Annie Wernersson studerar på samhäll – vill bli skådespelare. Har redan haft roller och ska söka till scenskola.
- ★ Charlie Johansson studerar bygg – vill bli scenbyggare. Brinner för musik.
- ★ Simon Jakobsson studerar bygg – vill bli snickare. Har haft extrajobb i flera år.
- ★ Ida Johansson studerar på samhäll – vill bli journalist eller lärare. Har två extrajobb.
- ★ Andreas Danneberg studerar på byggprogrammet – vill bli snickare och egen företagare. Har sommarjobbet ordnat.
- ★ Alexandra Tham Johansson studerar på samhäll – vill bli advokat. Planerar först fortsatta studier i franska på plats.
- ★ Karrar Abbas studerar natur teknik – vill bli läkare
- ★ Hussain Abbas studerar natur – vill bli tandläkare, forskare. Har redan studerat odontologi under ett år i Irak.

Anders Stenströms arbete för bevarad åkerjord hyllas

"Den bördiga halländska åkermarken är alldeles för värdefull för livsmedelsproduktion för att bebyggas." Det hävdade Anders Stenström från Slöinge och grundade därför organisationen "Den goda jorden".

Anders Stenström avled förra året, men hans idéer och hans organisation lever vidare. För att hedra hans minne och hans initiativ ordnas den 25 juni ett seminarium i Falkenberg om den halländska åkerjorden. Initiativtagare är Falkenbergs kommuns beredning för hållbar utveckling.

– I alla länder är man på ett plan glad för sitt jordbruk men man tar det som en given resurs, som man egentligen inte behöver bry sig så mycket om. En vanlig inställning är att kulturlandskapet finns där, maten finns där och bönderna gnäller. Det är en mycket dålig grund för att utveckla jordbruket, särskilt om man från det rika landet skall råda det fattiga landet, säger Peter Edling, en av föredragshållarna vid seminariet.

– Vi står inför en omöjlig ekvation; vi behöver ekonomisk tillväxt för att ekonomin i stort skall fungera men ekonomisk aktivitet brukar ha en betalare, nämligen miljön, som vi alla är beroende av för att kunna leva ett hyfsat liv, fortsätter Peter Edling som är ordförande för jordbruksavdelningen i Lantbruksakademien.

Barbro Odelberg

Falkenberg bland de främsta om tio år

Ett företagsklimat i toppklass – det är kommunens ambition för framtiden. Nu har de övergripande visionerna konkretiserats i en handlingsplan som ska bädda för nya företag och duka för besökare.

Förra turist-VD Reino Jacobsson är en av alla som jobbat intensivt med näringslivsprogrammet.

– Företagen i Falkenberg har varit med i arbetet redan från början, istället för att som annars är vanligt, först kopplas in på slutet som remissorgan.

Programmet omfattar områdena företagsetablering, nätverk, utbildning, infrastruktur, stadsutveckling, besöksnäring och varumärkesaktiviteter.

– Utveckling av en kommun är en fråga som bör ses på lång sikt, säger Reino Jacobsson. Längre än en politisk mandatperiod, längre än normal tjänstemannasikt.

Själv nämner han stadens förhållande till Åtran.

– Förr var Åtran kommunikationsled och kloak. Nu vill många bo nära vatten, men bostäder och näringsliv måste kunna

Fler lägenheter att hyra

Falkenberg är visserligen en riktig villakommun, men det finns ändå ett par tusen hyreslägenheter runt om i kommun. Och flera är på gång. Det kommunala bostadsbolaget Fabo är allra största hyresvärd.

De två nya höghusen vid Hertingsgård får sällskap av två liknande med 27 plus 27 lägenheter. De ska vara klara februari-mars 2010.

16 lägenheter på Hjortsberg kommer att vara före jul.

Den nya hyresfastigheten vid Möllevägsskolan beräknas inte stå klar förrän 2012.

För dagen finns inga lediga lägenheter, säger Lisbeth Svensson på Fabo.

– Normal väntetid är 1,5-2 år.

Intresserade kan anmäla sitt intresse antingen via Fabos webbplats (www.fabo.se) eller genom att ringa 0346-88 66 00.

Reino Jacobsson har slutat som turist-VD, men jobbar vidare med kommunens utvecklingsfrågor.

samsas. Här måste folkvalda politiker prioritera.

Det konkreta handlingsprogrammet för Falkenbergs centrum tar upp frågor om parkering, skyltar, belysning, konstverk, uteserveringar, städning, gatumöbler med mera. Inte för att det är dåligt nu men för att det kan bli bättre.

– Det enda område som vi inte kunde tänka oss förbättringar för, var stadens vackra planteringar. Där är vi nöjda om vi kan fortsätta ha det lika bra.

Flytande i Falkenberg

Simskolan är öppen för sex-åringar och äldre vid Klitterbadet och Vessigebrobadet. Andra omgången startar 7 juli och håller på till 24 juli. Mer information finns på www.klitterbadet.se

Falkenberg växer för en hållbar framtid

– Ska vi bli 50 000?

I Falkenbergs kommuns framtidsvision står inskrivet målet att kommunen ska sträva efter 50 000 invånare. Hur avlägsen den framtiden är, är svårt att säga. Men faktum är att kommunen ökat stadigt sedan 2002 och nu har passera 40 500. 9 500 kvar att locka till Sveriges bästa kustkommun...

Men tycker alla att mer folk är något att sträva efter? Framtid Falkenberg har frågat både kommunfolk och allmänhet:

Monica Rudqvist, stadsarkitekt

– När jag kom till Falkenberg 2002 var trenden nedåtgående, folk flyttade från Falkenberg. Nu är det uppåt och man märker direkt en positiv andas när kommunen växer. Inflyttning innebär en vitalisering.

– Vi har en liten minskning av antalet bygglovsärenden, just nu är det rot-avdragen som gäller. Villaboendet kommer att fortsätta att dominera i kommunen, men det behövs nya lägenheter också, särskilt som så många hushåll består av bara en person.

Helene Stålbom, företagare

– Vi måste få fler som betalar skatt för att klara skola, vård och omsorg. Det går inte att stoppa tiden, vi måste utvecklas.

– Jag tycker att vi ska måna om det vi har gratis, en vacker landsbygd och en attraktiv kuststräcka. Det behövs också ny kustnära bebyggelse, exempelvis vid gamla Vin&Sprit och södra åstranden.

– Om vi vill ha hit barnfamiljer måste vi satsa på en skola med kvalitet, dit hör också kulturskolan.

Maria Andersson, butiksanställd

– Visst vill jag att stan ska bli större. Folk dras ju till större städer, jag vill ju gärna att de stannar och handlar här i Falkenberg. Det finns inte så mycket här att göra med barnen, till exempel om man vill gå på bio. Växer kommunen kan det bli ett större utbud.

Henrik Lundahl, kommunens kanslichef

– För den kommunala organisationen och ekonomin har det ingen större betydelse med en ökad befolkning. Men för bygden, handeln och livet i staden är det viktigt. Det känns roligare och bättre att bo i en stad med positiv befolkningstrend. Men växer man för snabbt kan det uppstå problem.

– Hur snart man kan nå målet 50 000 invånare är svårt att säga. Men proppen kan gå ur hastigt och befolkningen växa kraftigt. Med växandet följer fler initiativ, företagen och kommunen vågar satsa för framtiden.

Mari-Louise Wernersson, kommunråd

– Det är viktigt för inlandet att strävan efter fler invånare gäller hela kommunen, inte bara staden och kusten. Det händer mycket på de mindre orterna, intressanta projekt är på gång. Vi behöver attraktiva tomter att sälja – nya regler för strandskyddet ökar de möjligheterna.

– Nu ökar kommunen med cirka 200 om året, det är en bra ökningstakt. Att nå 50 000 tar säkert många år.

Text och bild: Barbro Odelberg

▲ Monica Rudqvist,
▲ Henrik Lundahl,
▶ Mari-Louise Wernersson,
▲ Maria Andersson
◀ Helene Stålbom.

Uppmuntrar idéer på landsbygden

Varannan falkenbergare bor inte i stan. Och visserligen ligger landsbygden en bit från Rådhusorget, men det ska inte vara svårare att jobba och leva på landet än i stan. Inger Karlsson är kommunens landsbygdsutvecklare på plats mitt i Ullared.

Det är i allmänhet inte trångt mellan storföretagarna på landsbygden. Gekås i Ullared med sina tusen anställda är ett undantag. Men även det företaget har varit litet en gång, och vem kunde väl tro på dess utveckling från början. Man kan nästan höra tvivelarna "en affär med 20 000 besökare! Varje dag! I Ullared!"

Men om detta vansinniga projektet lyckades så borde det inte vara omöjligt att förverkliga nya intressanta eller knäppa idéer.

Inger Karlsson beskriver sin funktion som ett slags kopplare.

– När någon har en idé, så hjälper jag dem att hitta pengar och kontakter så att de kan förverkliga sitt projekt.

Post och pizza

Men alla barn i början och företagande innebär inte bara full fart och räkna pengar. Bokföring, marknadsföring, bankkontakter och moms – många av företagarens sysslor är främmande för noviserna. Inger Karlsson arbetar med allt som kan utveckla Falkenbergs landsbygd men mest hjälper hon företag med alla typer av frågor. Exempelvis fungerar hon som länk mellan företag och myndigheter eller hjälp att hitta finansiering för olika projekt.

Hon har gedigen erfarenhet av landsbygd och småföretagande. Hon vet att man inte bara måste stå med båda benen på marken, utan också att man måste kunna hoppa omkring på många olika fötter.

– De flesta jobbar med litet av varje på landet, säger hon. Vi har inte en kiosk, ett apotek, ett systembolag, en spelbutik och en post i Fegen. Vi har allt det där i ett enda ställe. Man kan till och med få sig en bit mat där.

– Man blir duktig på att hjälpa varandra på landet.

EU-återbäring

Inger Karlsson jobbar också med att hitta finansiering till projekt av olika slag som gynnar utveckling och företagande på landsbygden. Som landsbygdsutvecklare har hon ett mycket stort kontaktnät inom såväl kommunen och regionen som med övriga Sverige.

Ett av de senaste projekten gick över gränserna till Svenljunga och Gislaved. Ett annat sträcker sig till Danmark och Norge.

Mycket tid tillbringas Inger Karlsson med örat mot telefonluren. Hon uppmuntrar, tipsar om vem som kan ha pengar, hjälper till att fylla i blanketter – en helt egen vetenskap! Precis som djungeln av olika EU-projekt, som det är nästan omöjligt att navigera bland utan hjälp. Men då finns Inger Karlsson, som jobbar för att tillgängliga EU-pengar även ska komma Falkenbergs inland till del.

– "Syssetsättning" är ett syfte som ofta leder till finansiering.

Från den nykläckta idén till en färdig projektansökan till EU-kontoret i Kungsbacka, krävs det många gnuggade geniknölar och möten.

– Jag tjarar och uppmuntrar. Och om någon tappar modet peppar jag dem att i alla fall försöka.

– För om någon säger till mig att något är omöjligt, då måste jag bara försöka.

▲ Landsbygdsutvecklare Inger Karlsson lyssnar till Gunilla Svenängs funderingar om en förstudie med sikte på ett EU-program. Med Gekås alla kunder och övernattnings på nära håll, ter sig ett samarbete väldigt lockande.

– Om bara någon procent av alla shoppare i Ullared, tog sig en tur till oss i Källsjö så skulle de både få smaka något gott och få en vacker utflykt.

Inger Karlsson tipsar om fler tänkbara samarbetspartners.

◀ Gunilla Svenäng gör ostkakor i Källsjö Mejeri. Det är fyra lantbrukare som ser till att de egna produkterna förädlas på hemmaplan. Ostkakan är helt fri från konserveringsmedel och andra tillsatser och därför säljs fryst.

Närproducerat och gott. Men inte alltid lätt när kunderna hellre sparar in några kronor.

Shoppingbuss underlättar livet på landet

Hemkörning fanns förr – butikspersonal plockade ihop varor och körde hem dem till kunderna. Nu har en livsmedelsaffär i Ullared börjat med "hitkörning" – kunderna körs till affären istället för tvärtom.

Det började med att en äldre man bad om hemkörning när affären i Okome las ner.

– Vi körde hem varor till honom, men nu kör en buss runt bygden varje fredag, så att fler får handlat, säger Jenny Bengtsson i Ullareds Närbutik.

Bussen kör först via Okome, Köinge, Svartå och Åtrafors och de som står väggkanten får stiga på. Medan de handlar kör bussen en tur genom Hjærtared, Källsjö,

▲ Många äldre kör inte bil. Jenny Bengtsson ser till att de skjutsas med buss till hennes affär i Ullared.

Fagered och Fridhemsberg och tar upp fler.

Sedan skjutsas kunder och kassar hem. Stämningen brukar vara hög. Grannarna i bygden har fått en naturlig träffpunkt sedan deras affär lagt ned

– Våra kunder uppskattar denna tjänst högt, eftersom de kan ta sig till butiken själva utan att behöva be sina barn och grannar om hjälp.

▼ Falkenberg hyser flera medaljerade agilityförare. Jenny Damm är en av dem. Hon reser runt världen för att tävla med och träna hundar

Slättelynga centrum för global export

Med en liten by vid Falkenbergs sydgräns som bas, reser Jenny Damm världen runt för att träna och tävla egna och andras hundar.

Jenny Damm var i tonåren när hon fick sin första hund för 15 år sedan, och det var med bordercollien Lotus som intresset för agility väcktes. Två år senare kom hon med i landslaget och 2001 vann hon VM.

Då hade hon nyss flyttat från Borås till Slättelynga och studerade för att bli biolog och lärare. Och lärare blev hon ju – för hundar.

2005 startade hon sitt företag Lotus Education. Den idén väckte inget jubel på myndighetskontoren när Jenny sökte råd och råd.

– Jag startade företaget helt utan bidrag. Förutom från pappa som stöttat bland paragrafer och momsredovisningar.

Efter snart fem år kommer uppdragen allt oftare från utlandet. En sökning på internet ger över 1,5 miljoner träffar på Jenny Damm.

Men kan man driva ett så mobilt och världsomfattande företag från en pytteliten by i södra Falkenberg? Jenny Damm ser inga problem med det.

– Det är bara 10 minuters resväg till två motorvägspåfarter. Tåget går från Falkenberg och det finns flera flygplatser

inom räckhåll. Mobiltelefon och dator förmedlar kontakter och information.

Borta bra men hemma bäst

Jenny Damm älskar att vara hemma i Slättelynga och grannarna är världens underbaraste säger hon. Nu när de lagt ner grisuppfödningen har de planer på att anordna en hall för inomhusträning av hundar.

Nu har Jenny Damm fyra hundar och fem får (färens uppgift är att låta sig valas av hundarna).

Jenny Damm och Elvis blev sju i agilitytävlingen i Falkenberg i maj. Elvis var snabbast men fick 5 felpoäng – kanske för att det var första tävlingen efter hans operation.

Under sommarhalvåret hinner hon knappt hem och tvätta. Hennes kalender på nätet rymmer inga döda punkter.

– Jag lever i nuet och gör det jag gillar mest. Men jag inser att jag inte kan hålla på så här i längden. Resa så mycket, vara hemma så lite. Kanske ska jag skriva mer, böcker och artiklar. Om hundar förstås

Snabba trix krävs i agility

Slalom, hinderhoppning, tunnelloppning på tid – det är agility för hundar. Agilitysporten i Sverige har funnits i snart 25 år och falkenbergare finns bland de mest framstående i landet – flera SM-guld har hamnat här. Agilitytävlingen i slutet av maj omfattade över 800 starter i två dagar.

▲ Agility kräver smidighet och snabbhet – inte bara av hunden, vilket dessa tävlande illustrerar.

SM i augusti

Hallands Brukshundsdistrikt är arrangör för 2009 års stora hundhändelse – Bruks & IPO SM den 28-30 augusti.

Falkenberg är centralort för arrangemanget – invigningen sker på torget 28 augusti.

Ett riktigt hundliv

Falkenbergs lokala ordningsföreskrifter gäller både folk och fä. Paragraferna 18 och 19 gäller hundar, dock inte leddhund, service- och signalhund och polishund i tjänst. Detta gäller: **Hundbajs** ska alltid plockas upp från motionsspår och offentliga platser, som är asfalterade, stenlagda, planterade med växter eller gräs, samt badstränder med intilliggande klitter eller strandängar mellan 15 maj och 15 september.

Badplats för hundar

- Olofsbo havsbad längst norrut.
- Skrea strand vid Klittervägens södra ände.
- Ugglarps havsbad söder om Sallesbjäret.

Följ blå hänvisningsskyltar till "hundbad".

Hundar ska vara kopplade

- på allmän idrottsplats,
- på allmän plantering vid kyrka eller skola,
- vid allmän nyplantering, som inte får beträdas,
- i elljusspårerna i Skogstorp, Slöinge, Vinberg, Ljungby, Vessigebro, Ullared, Älvsered, Långås och Åtran samt på Vallarna och Slätten,
- i hundbadzonerna,
- inom park eller plantering mellan 1 april och 15 oktober.

Tikar som löper ska vara kopplade överallt utom inom inhägnade områden.

Lösa hundar ska ha halsband på sig med ägarens namn, adress och telefonnummer, eller vara örönmärkta.

Hundförbud

- vid torghandel,
- på begravningsplats,
- på allmän lekplats,
- på badstränder med intilliggande sanddyner mellan 15 maj och 15 september. Gäller

▲ Nosning tillåten.

stränderna vid Rosendal, Galtås mellan Pannaboudden och Glommen, Olofsbo havsbad, Stafsingstrand, Skrea strand, Hansagårds camping, Ringsegård och Skreaoholm, Långasand mellan Garbjär och Trossnäs, Ugglarps havsbad, Hjärtaredssjön med undantag för de tre hundbadzonerna.

Detta händer i Falkenberg sommaren 2009

27 juni – 7 augusti

- Karlsson på taket, familjeföreställning i biograf Storans trädgård, Torggatan 10

28 juni – 9 augusti

- Virus i bataljonen – fars på Vallarnas friluftsteater torsdag – söndag varje vecka

29 juni – 3 august

- Allsång på Vallarna varje måndag

30 juni – 4 juli

- Visfestival i Vårdshuset Hwitans trädgård, nya artister varje kväll från kl 19

2 – 12 juli

- Strandbadsturnering i tennis, Skrea strand

7 juli

- Stjärnkval med Tommy Körberg på Vallarnas friluftsteater

8 – 29 juli

- Bullar och Bång varje onsdag på Stålboms konditori

11 juli

- Rhapsody in Rock. Idrottsplatsen i Falkenberg

8 – 12 juli

- Glommens kräftfestival havskräftor, musikunderhållning, dans med mera

10–11 juli

- Västkostloppet med STCC på Falkenbergs motorbana
- Nääs ville Blue Grass Music Festival i Ätran

14 – 18 juli

- Falkenbergs Jazzdagar i Vårdshuset Hwitans trädgård

16 juli

- Ulf Lundell på Rådhusorget

18 – 19 juli

- Långås Marknad i Långås

19 juli

- Ekomuseets dag

25 juli

- Falkenbergs stadslopp

28 juli

- Grand Rock -09 på Grand Hotel i Falkenberg med bland andra Glenn Hughes

29 juli – 2 augusti

- SM-finaler i beachvolleyboll

31 juli

- Konsert med Helen Sjöholm i Hwitans trädgård

1 augusti

- Stonesfestival på Hertigens trädgård
- ERF MC långlopp på Falkenbergs motorbana

7 augusti

- Laxdagen och PingPongRacet i Falkenberg

12 augusti

- Diggiloo i Ullared

14 – 16 augusti

- Sjönevads marknad

28–30 augusti

- SM för brukshundar och IPO.

Skicka flaskpost

Epost, vykort, brevvuva. Varför skicka något så banalt från en kuststad som Falkenberg.

Välj hellre flaskpost.

Finns på Turistbyrån (de har knäpat ihop dem själva).

Kan även frankeras och stoppas på brevlåda, om vinden blåser åt fel håll

